

Datum 2024-08-19

RF Dnr: 239/24

Mottagare: Finansdepartementet
Skatte- och tullavdelningen
Dnr: Fi2024/00826
Adress: fi.remissvar@regeringskansliet.se
Kopia till: fi.rsa.rs.remissvar@regeringskansliet.se

Remissvar gällande *SOU 2024:24 Ett effektivt straffrättsligt skydd för statliga stöd till företag (Dnr: Fi2024/00826)*

Sveriges riksidrottsförbund (RF) har fått tillfälle att yttra oss över *SOU 2024:24 Ett effektivt straffrättsligt skydd för statliga stöd till företag (Dnr:Fi2024/00826)*.

RF är idrottsrörelsens samlade organisation med uppgift att stödja, företräda, utveckla och leda rörelsen i gemensamma frågor, såväl nationellt som internationellt. RF har 72 medlemsförbund (specialidrottsförbund, SF) som tillsammans har ca 19 000 idrottsföreningar. Totalt samlar idrottsrörelsen drygt 3,2 miljoner medlemmar.

Sammanfattning

RF avstyrker utredningens förslag till finansiering i den del som avser att civilsamhället och särskilt idrottsrörelsen ska finansiera förslaget. Vi anser inte att det är proportionerligt i förhållande till förslagets syfte och mål att idrottsrörelsen ska stå för lejonparten av förslagets kostnader när orimligen idrottsrörelsen kan stå för merparten av de potentiella felen. De förslag som utredningen kommer med är tänkt att omfatta alla företag och organisationer i Sverige och av de fel man har tänkt att hitta genom detta kommer rimligen inte en majoritet ifrån idrottsrörelsen.

Utredningen föreslår en helt ny straffrättslig lagstiftning, lag om subventionsbrott, för den som lämnar oriktig uppgift så att statligt stöd riskeras att betalas ut felaktigt.

Utredningen föreslår också ytterligare en ny lagstiftning, lag om underrättelseskyldighet vid felaktiga utbetalningar av statliga företagsstöd, som reglerar att myndigheter och andra organisationer som beslutar om statligt stöd ska lämna underrättelse vid misstanke om att statligt företagsstöd på något sätt felaktigt har beslutats, betalats ut, tillgodoräknats, nyttjats i strid med föreskrifter eller på annat sätt felaktigt erhållit ett för högt belopp osv.

Utredningen beräknar att endast tre myndigheter kommer att få ökade kostnader med ca 60 miljoner genom det nya förslaget och då föreslår utredningen att idrottsrörelsen ska finansiera drygt 50 procent av den kostnaden.

RF tillstyrker utredningen i sak vad gäller lag om subventionsbrott samt lag om underrättelseskyldighet vid felaktiga utbetalningar av statliga företagsstöd, men avstyrker att detta ska finansieras genom att skära ned på statens stöd till idrottsrörelsen och övriga civilsamhällets anslag. Idag vidare fördelar RF nästintill allt av det stöd vi får från staten då den övergripande administrationen idag redan är kraftigt reducerad. Det innebär att utredningens förslaget ovan skulle direkt slå mot stöd till barn- och ungdomsidrott, parasportverksamhet och ledarutveckling.

Allmänna synpunkter

Utredningen har till uppgift att undersöka hur ett särskilt straffrättsligt skydd kan införas även för statliga stöd till företag och andra juridiska personer och om underrättelseskyldighet vid felaktiga utbetalningar från välfärdssystemet bör utvidgas. Andra juridiska personer kan exempelvis vara ideella föreningar.

Utredningen har utgått från budgetåret 2021, det vill säga under pandemin, och då identifierat 537 stöd till en total kostnad på 158,8 miljarder kronor. På grund av det stora antalet stöd har man varit tvungen att begränsa sig och endast titta på en del av statens stöd till företag och andra juridiska personer.

Syftet med utredningen har varit att stärka skyddet för de statliga stödsystemen då utredningen anser att dagens lagstiftning inte är tillräcklig kopplat till företagsstöd.

Förslaget är att skapa en ny straffrättslig lagstiftning, lag om subventionsbrott, samt en ny lagstiftning kopplat till underrättelseskyldighet, lag om underrättelseskyldighet vid felaktiga utbetalningar av statliga företagsstöd. De nya bestämmelsen föreslås träda i kraft den 1 januari 2026.

Inledningsvis vill RF vara tydliga med att vi i likhet med utredningen ser allvarligt på brott mot välfärden generellt och inte minst mot de statliga stöden. RF fördelar statens stöd till idrottsrörelsen, så som i myndighets ställe, och har för den uppgiften även en avdelning som löpande granskar våra stöd. RF, precis som alla andra företag, myndigheter och andra organisationer, kan givetvis alltid bli bättre och förfinna våra metoder för granskning och uppföljning i syfte att än tydligare minimera risker för missbruk av statligt stöd. Det går dock att skönja en viss ton i utredningen där man gör ett antal antaganden eventuellt riktade mot civilsamhället i stort.

Utredningen gör följande antaganden i avsnitt **6.2.2. Risk för brottsliga angrepp och felaktiga utbetalningar** "Det låga antalet anmälningar skulle kunna tas till intäkt för att brottsligheten som riktas mot stöden inte är av någon särskild betydelse. Vi bedömer dock att det låga antalet anmälningar i stället beror på bristande kontrollsystem, vilket

leder till att brott inte upptäcks. Vi bedömer även att misstänkt brottslighet underrapporteras.”

RF invänder mot detta antagande när det gäller våra egna stöd men kan givetvis inte uttala oss om hur övriga myndigheter och andra organisationer hanterar detta. Utredningen styrker inte heller sitt antagande när det gäller statens stöd till idrottsrörelsen.

I avsnitt **6.2.3 Statliga stöd behöver ett särskilt straffrättsligt skydd**, skriver utredningen *”Missbruk av de statliga stöden leder till ekonomisk skada för staten, riskerar att undergräva legitimiteten och förtroendet för stödåtgärderna och snedvrída konkurrensen. Att på oriktiga grunder tillskansa sig stöd eller att använda medel från ett statligt stöd på ett felaktigt sätt är klandervärda ageranden.”*

RF instämmer helt med utredningen i denna del och för idrottsrörelsens del skulle även missbruk innebära att seriösa aktörer drabbas genom att dessa i så fall skulle få mindre i stöd.

I avsnitt **6.3.2. Tillämpningsområdet** skriver utredningen att kommunala myndigheter och regioner inte ska omfattas av lagförslaget då det inte omfattades av utredningens uppdrag.

Detta framstår som ogenomtänkt då en inkludering av kommuner och regioner skulle skapa en bättre enhetlighet kring detta ämne.

I avsnitt **7.3.4 Underrättelseskyldiga myndigheter och organisationer** föreslår utredningen att underrättelseskyldigheten enligt den nya lagen ska gälla alla de aktörer som beslutar om statliga företagsstöd. Det innebär att RF som fördelar statens stöd till idrotten också omfattas av underrättelseskyldigheten.

I avsnitt **8.3 Konsekvenser för företag och organisationer** anger utredningen vad gäller tidsåtgång och administrativa kostnader att det främst är stödgivande organisationer som påverkas av förslagen. Men de organisationer som betalar ut statliga företagsstöd kommer att omfattas av underrättelseskyldighet och kommer även att vara mottagare av underrättelser. Utredningens bedömning är att uppgifterna om misstänkta felaktigheter kommer att bygga på information från det löpande arbetet med handläggning och kontroll som organisationen redan utför i sin befintliga verksamhet. Underrättelseskyldigheten bör därmed inte, enligt utredningen, föranleda något nämnvärt merarbete som kräver ytterligare resurser. Utbildning och utarbetande av rutiner kommer förvisso att innebära en viss arbetsinsats, skriver utredningen, men lär vara av begränsad

omfattning och bör kunna betraktas som en del av organisationens löpande handläggnings- och kontrollarbete.

RF som är en sådan organisation som betalar ut stöd kommer alltså både att omfattas av underrättelseskyldigheten och vara mottagare av underrättelse samt i viss mån ansvarig för information och utbildning av detta, till våra 72 medlemsförbund, 19 000 idrottsföreningar och i viss mån 3,2 miljoner medlemmar, men det bedöms inte vara förenat med någon kostnad enligt utredningen.

I avsnitt **8.7 Statsfinansiella konsekvenser** skriver utredningen att de bedömer att förslaget kommer att medföra en kostnadsökning på cirka 60 miljoner per år, för tre myndigheter. Då har utredningen inte beräknat några kostnader för ideella organisationer som fördelar stöd och således förväntas både vara mottagare av underrättelser och leverera in underrättelser enligt lagförslaget om underrättelseskyldighet vid felaktiga utbetalningar.

Utredningen skriver att som huvudregel bör utgiftsökningar inom ett område täckas av utgiftsminskningar inom samma område. Utredningens förslag är att de ökade kostnaderna för myndigheterna bör finansieras genom medel från anslag bland annat till kulturverksamhet, stöd till idrottsrörelsen, statsbidrag till studieförbund och transportbidrag.

Utredningens förslag är att 1,5 % av idrottens anslag kapas för att finansiera utredningens förslag.

RF tycker det häpnadsväckande att idrotten ska finansiera denna satsning. Idrottsrörelsen har en betydande roll för samhället, inte bara som källa till underhållning och fysisk aktivitet, utan också för sin demokratifostrande roll samt som en drivkraft för sociala och hälsofrämjande fördelar. Regelbunden fysisk aktivitet är starkt kopplat till god fysisk och psykisk hälsa. Idrottsrörelsen främjar även social utveckling och jämställdhet, och det kan vara ett verktyg för integration och mångfald. Ungdomar som idrottar tenderar också att dricka mindre alkohol och begår färre brott vilket ger ekonomiska fördelar i relation till lägre samhällskostnader. Folkhälsan förbättras även av idrotten genom att erbjuda aktiviteter för människor i alla åldrar.

Dessutom är det högst osannolikt att det skulle vara just inom idrottsrörelsen som utredningsförslaget primärt kommer att hitta felet. Det är med andra ord orimligt att idrotten, i så hög utsträckning, ska finansiera en satsning som rimligen inte berör idrottsrörelsen i den utsträckningen.

Enligt utredningens beräkning ska idrottsrörelsen ensam stå för 31 755 000 kr av den totala kostnaden som enligt utredningen uppgår till 60 miljoner. Det innebär att enbart idrotten, enligt utredningen, ska finansiera mer än hälften av hela förslaget om ett effektivt straffrättsligt skydd för statliga stöd till företag. Ett förslag som riktas sig mot alla företag och organisationer i Sverige.

I och med att RF idag vidare fördelar så gott som allt stöd, då den övergripande administrationen redan är kraftigt effektiviserad idag, så skulle ytredningens förslag om finansiering slå direkt mot stöd till barn- och ungdomsidrott.

Utredningens förslag till finansiering är inte proportionerlig i förhållande till lagförslagets tilltänkta målgrupp.

RF ser positivt på förslaget som helhet men anser att förslaget om finansieringen är oproportionerligt och helt orimligt.

För frågor kontakta Mattias Hjelmberg, 08-699 61 54

Sveriges Riksidrottsförbund

Stefan Bergh
Generalsekreterare